

Pristojbinski slučaj.

V tožbi stavila je tožnica Josipina K. nastopno zahtevo :

Toženec Julij B., dolžan je tožnici Josipini K., namesto dolžnega dednega deleža po njeni hčeri Ernestini B. rojeni K. obljubljenjo jej izplačilo v znesku 3000 gld. odračunši že plačanih 500 gld. v ostalem znesku 2500 gld. s 6% zamudnimi obrestmi od dne 7. julija 1883. in sodne troške plačati v 14 dneh da se ogne zvršilu.

V pravdi priložena je bila naslednja nekolekovana izjava z dne 7. julija 1882.:

Jaz podpisani Julij B. se s tem zavezujem gospej Josipini K. tekom dveh let plačati v obrokih znesek 3000 gld. s 6% obrestmi za odgojo mojih vnukov Marije in Frana, vrhu tega pa poravnati samostanu v N. odgojninski donesek za Marijo K. do konca šolskega leta 1883.

Ta izjava bila je nocijonirana ter je davčni urad izmeril na podlagi §§ 64., 79., 8., 91. a, B 1., II. pristojbinskega zakona, § 6. zakona z dne 13. decembra 1862. drž. zak. št. 89. in §§ 68. št. 2. in 65. št. 3. pristojbinskega zakona kolek v znesku 172 gld. 50 kr. in povišanje (globo) s 345 gld., skupaj v znesku 517 gld. 50 kr.

Vsled pritožbe razsodilo je finančno ravnateljstvo konečno tako-le :

Po § 4. zakona z dne 13. decembra 1862., št. 89. d. z. plačati je od vsake daritve premakljivih reči odstotninsko pristojbino po osobnem razmerji med darivcem in obdarjencem (tar. št. 91. B), če se je o daritvi napravilo pismo ali če se ima darovana reč izročiti še le po smrti darivčevi.

Če bi v pričujočem slučaju sploh bilo moč govoriti o daritvi, ozirati bi se moralo le na prvi primerlej, namreč, da-li se je o daritvi 3000 gld. ter o obljubi Julija B. plačevati svoji tašči Josipini K. preživilo za Marijo K. napravilo pismo z dne 7. julija 1882. v ta namen, da bi dokaz bilo proti izdatniku (§ 1., A, 3. prist. zak.).

Po razlogih sodbe najvišega sodišča z dne 2. novembra 1887., št. 9336., bi bilo v tem slučaju moči govoriti o daritvi le takrat, če tožnica Josipina K. z dopolnilno svojo prisego ne dokaže, da se je odrekla dolžnemu delu, pristojecem jej iz zapuščine njene hčeri (žene toženčeve) le pod tem pogojem, da se v zapuščino spadajoča specerijska stacuna ne proda ampak za tožničinega vnuka Franca ohrani, nadalje,

da toženec te svoje dolžnosti ni spolnil ampak je stacuno prodal ter obljubil tožnici kot odškodnino za to 3000 gld.

Če tožnica to prisego priseže je nedvomno, da se v tem slučaju med strankama ni sklenila daritna ampak odplačilna pogodba, po kateri se je tožnica odrekla dolžnemu delu, pristojecem jej po njeni hčeri, proti temu, da jej toženec plača 3000 gld., toraj je vsaka stranka nekaj dala.

Če tožnica prisege ne stori, ni moči govoriti o odplačilnej pogodbi in nastane vprašanje, dali se sme potem govoriti o daritvi, o kateri je bila napravljena listina z dne 7. julija 1882. Ker toženec po zakonu ni dolžan skrbeti za odgojo stričnikov svoje umrle žene, zadržuje vsakako listina z dne 7. julija 1882. obljubo daritve, obljubljeno plačilo pa se ni koj odrajtalo.

Iz daritne pogodbe, katera se je samo ustno brez djanske predaje sklenila, obdarjenec ne dobiva tožbene pravice. Ta pravica se mora po pismu vstanoviti (§ 943. o. d. z.) in sicer po § 1. zakona z dne 25. julija 1871., št. 76. d. z. v obliki notarskega pisma. Če se niti darovana reč ni predala niti notarsko pismo ni napravilo, je daritna pogodba neveljavna, obdarjenec nima tožbene pravice.

Vsled tega ne bi mogla tožnica v predležčem slučaju, če večkrat omenjene prisege ne priseže, iz navedene listine zaradi pomanjkanja zakonite oblike izvajati nobene pravice in toženčeva obljuba bila bi brez pravne veljave.

Ker je po § 1. prist. zak. plačevati pristojbino le od pravnih opravil, z katerimi se po državljanskih zakonih vstanovljujejo pravice, ker po ukazu finančnega ministerstva z dne 8. februarja 1852., št. 3028. ni plačevati pristojbin od pravnih opravil, katera so neveljavna po obč. drž. zakoniku; ker je obljuba daritve, ki je zadržana v vprašavni listini, zaradi pomanjkanja oblike neveljavna, se od te listine tudi ne more odmeriti pristojbina.

Namesto pristojbine 517 gld. 50 kr., katera se naj odpiše, odmeril se je toraj listinski kolek v znesku 50 kr. in povišanje 1 gld., vkupe 1 gld. 50 kr.

